

Lublin, 18 listopada 2020 r.

RIO – I – 430/48/2020

Pan Adam Grzesiuk

Wójt Gminy

ul. Lubelska 22

21 - 013 Puchaczów

Szanowny Panie Wójt

Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie odpowiadając na pismo z 5 listopada 2020 r. w sprawie stosowania art. 44 ust. 3, art. 247, art. 254 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) oraz art. 5 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r., poz. 301 ze zm.), przedstawia następujące stanowisko.

Z przedstawionego w piśmie stanu faktycznego wynika, że Wójt Gminy Puchaczów wydał w dniu 29.07.2020 r. zarządzenie Nr 47/20 w sprawie zadań funduszu sołeckiego – określenie kwot za utrzymanie porządku i czystości na terenie Gminy Puchaczów, wskazując w jego podstawie prawnej art. 30 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713) oraz ustawę z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. z 2014 r., poz. 301 ze zm.). Zarządzeniem tym ustalone zostały dla poszczególnych sołectw z terenu gminy Puchaczów, kwoty, „które powinny pokryć sołectwa z funduszu sołeckiego” na realizację zadań związanych z utrzymaniem porządku i czystości na terenie gminy w okresie sezonowym od kwietnia do października.

Na tle tego stanu faktycznego, wójt gminy zwrócił się z pytaniem, czy w związku z realizacją zadań w ramach funduszu sołeckiego, prawidłowym jest określenie kwot za utrzymanie porządku i czystości na terenie gminy.

Zdaniem wójta gminy działanie takie jest uprawnione, bowiem organ wykonawczy realizując budżet jest obowiązany stosować się do przepisów ustawy o finansach publicznych, w tym art. 44 ust. 3, art. 247 i art. 254 tej ustawy. Zarządzenie to – w myśl wójta – ma na celu zapobiec zróżnicowaniu kwotowemu czynności dotyczących utrzymaniu porządku i czystości w poszczególnych sołectwach, a tym samym niecelowemu i nieoszczędnemu ich wydatkowaniu, a zarządzone stawki spełniają przesłanki wynikające z art. 44 ustawy o finansach publicznych.

Odpowiadając na postawione pytanie zauważyć należy, że zasady tworzenia funduszu sołeckiego reguluje w sposób kompleksowy ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim.

Zgodnie z art. 2 ust. 6 ustawy, środki funduszu sołeckiego (wyodrębnionego w budżecie gminy zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy) przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 5 (wniosku sołectwa o przyznanie w danym roku środków funduszu), są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Według art. 5 ust. 1 ustawy, warunkiem przyznania w danym roku budżetowym środków z funduszu jest złożenie do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) przez sołectwo wniosku. Wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa (ust. 2). Wniosek powinien zawierać wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków określonych dla danego sołectwa na podstawie informacji, o której mowa w art. 3 ust. 2 (to jest informacji wójta o wysokości przypadających danemu sołectwu środków) wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem (ust. 3). Wniosek sołectwa o przyznanie w danym roku środków funduszu sołtys przekazuje w terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, którego dotyczy wniosek, wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) celem uwzględnienia go w projekcie budżetu gminy (ust. 4).

Podkreślić należy, że wysokość środków, które przypadają do dyspozycji danego sołectwa wynika wprost z przepisów ustawy o funduszu sołeckim i jest obliczana wg wzoru określonego w art. 3 ust. 1 ustawy (z uwzględnieniem art. 4 ust. 1), a o jej kwocie wójt gminy obowiązany jest w terminie do 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy poinformować sołtysów.

Uwzględnienie wniosku w projekcie budżetu gminy, a następnie w uchwale budżetowej następuje według określonej procedury, zgodnie z którą ani organ wykonawczy, ani rada gminy nie mogą postępować dowolnie, według swojego uznania. Przepisy ustawy o funduszu sołeckim wyłączają kompetencje organów gminy w zakresie decydowania o przeznaczeniu określonej w budżecie gminy puli środków, przenosząc je na organ uchwałodawczy sołectwa (zebranie wiejskie).

Dlatego też Izba stoi na stanowisku, że wydane przez Wójta Gminy Puchaczów zarządzenie Nr 47/20 z 29 lipca 2020 r. nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa. Żaden z przepisów powołanej ustawy nie przyznaje wójtowi gminy prawa do wydawania zebraniu wiejskiemu dyspozycji (wytycznych) w zakresie dysponowania przypadającymi mu środkami. Możliwości takich nie dają wójtowi również zapisy zawarte w strategii rozwoju gminy Puchaczów, co ustalono na podstawie postanowień uchwały Nr XI/75/19 Rady Gminy Puchaczów z dnia 30 lipca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Puchaczów na lata 2018-2025”. Nawiasem mówiąc zapisów takich, jako sprzecznych z przepisami ustawy o funduszu sołeckim, strategia rozwoju gminy nie mogłaby zawierać.

Zauważyć należy, że przepisy ustawy o funduszu sołeckim mają charakter przepisów szczególnych, wobec czego należy je stosować przed prawem ogólniejszym, w tym przypadku ustawą o finansach publicznych. Powoływane przez wójta gminy przepisy tej ustawy mają w przedmiotowej sprawie zastosowanie, jednak nie mogą naruszać uprawnień zebrania wiejskiego uregulowanych w ustawie o funduszu sołeckim. **O wysokościach i celach wydatków ustalanych w uchwale budżetowej na zadania wyodrębnione w budżecie gminy w ramach funduszu sołeckiego, decyduje wyłącznie organ uchwałodawczy sołectwa.** Wójt gminy ma natomiast obowiązek, w ramach wykonywania uchwalonego budżetu, wydatkować te środki zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, w jej art. 44. Innymi słowy

wskazywanie przeznaczenia (przedsięwzięć w terminologii ustawy) środków funduszu sołeckiego, to wyłączna kompetencja zebrania wiejskiego, natomiast sposób realizacji określonych przez to zebranie zadań, ich wykonanie, to uprawnienie wójta. Do tych ostatnio wymienionych działań wójta odnoszą się wspomniane w Pana piśmie regulacje ustawy o finansach publicznych.

Jednocześnie informuję, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie, prowadząc działalność informacyjną, instruktażową i szkoleniową przedstawia wyłączne swoje stanowisko i nie jest upoważniona do wydawania rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach ani do dokonywania wiążącej wykładni przepisów prawa.

Jacek Grządka